

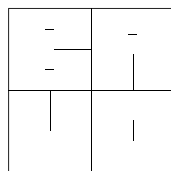
DRUŠTVO
ZA
KULTURNI
RAZVOJ
BAUO

KATALOG IZLOŽBE

PAŠTROVIĆI NA SCENI: XX VIJEK

DUŠAN MEDIN
LJILJANA GAVRILOVIĆ

Galerija „Marko Krstov Gregović” | Spomen-dom „Crvena komuna”
Petrovac na Moru | decembar 2024 — januar 2025.

DRUŠTVO
ZA
KULTURNI
RAZVOJ
BAUO

KATALOG IZLOŽBE

PAŠTROVIĆI NA SCENI: XX VIJEK

DUŠAN MEDIN
LJILJANA GAVRILOVIĆ

Petrovac na Moru
2024.

PAŠTROVIĆI NA SCENI: XX VIJEK

Fotografije Paštrovića u nošnjama ili njihovim rekonstrukcijama snimane su, tokom XX vijeka, uglavnom u posebnim prilikama – u prvoj polovini vijeka mahom na svadbama (muškarci), a kasnije povodom folklornih nastupa i sličnih prigoda u kojima su stanovnici lokalne zajednice željeli da prikažu sebe onakvima kakvi su „nekada bili”, da predstave dio svog identiteta sebi samima ili strancima – onima koji su izvan zajednice.

Na izložbi fotografija „Paštrovići na sceni: XX vijek“ prezentuje se ukupno 14 uveličanih dokumentarnih fotografija usnimljenih upravo ovim drugim povodom – za potrebe raznoraznih javnih nastupa u paštrovskoj nošnji (predstave, svečani dočeci, fotografisanja itd.), bilo u samim Paštrovićima ili van njih. Tih fotografija nema mnogo: neke su već publikovane i poznate, dok su druge nepoznate, kao što je nepoznat i njihov kontekst nastanka. Za dobar dio njih ne znamo kada su, gdje i kojim povodom snimane, ko je na fotografijama, niti ko im je autor. Ono što nam je za sve poznato jeste njihovo današnje vlasništvo.

Iako njihova ljepota plijeni, dok ne prevaziđemo navedene nedostatke i ne saznamo nepoznato, teško da ove fotografije možemo koristiti kao valjan izvor za istraživanje, razumijevanje i rekonstrukciju života, stavova, mišljenja i ukupne kulture Paštrovica u prošlosti.

Upravo zato smo i odlučili da ih izložimo i prikažemo, te da zamolimo posjetioce izložbe, primarno članove lokalne zajednice, ali i sve ostale, da nam pomognu u rekonstruisanju i prepoznavanju svojih predaka ili drugih poznatih ljudi na fotografijama, da se sjete godina, lokacija i razloga zbog kojih su fotografije snimljene – i da sve to ručno dopišu na pratećim praznim legendama. Time doprinose proširenju korpusa znanja o svojoj zajednici i njenoj kulturi.

Tokom trajanja izložbe objavljen je i ovaj i prateći katalog s unijetim podacima do kojih smo došli putem našeg mini istraživanja, kao i informacije o vlasnicima koji su nam ljubazno ustupili svoju vrijednu građu. Nažalost, za dio ljudi nijesmo uspjeli saznati o kome je riječ, te oni nijesu potpisani u katalogu, ali vjerujemo da će se u perspektivi taj nedostatak ispraviti.

Na taj način se ova serija sjajnih, ali starih, mahom crnobijelih i statičnih fotografija na zidovima galerije pretvara u dinamičan razgovor sa sobom i sa drugima o prošlosti, tradiciji i vrijednostima koje su sačuvane u Paštrovićima.

Nadamo se da će posjetioci izložbe u ovom kreativnom i interaktivnom procesu uživati isto koliko i mi!

*Dušan Medin
Ljiljana Gavrilović*

Eva Medin pred Drugi svjetski rat, vjerovatno u Petrovcu na Moru
(ljubaznošću Jasne Mitrović Kažanegre)

Milena Dergenc, Nada Vuković i Zagorka Radulović u tradicionalnom
paštrowskom odijelu prilikom obilježavanja 100 godina reževičke škole,
Reževici, 24. jun 1956. godine (ljubaznošću Nade Zec, rođ. Vuković)

Učesnici programa prilikom obilježavanja 100 godina reževičke škole, Reževići, 24. jun 1956. godine, stoje od gore prema dolje: Anđelika Zenović, Stevo Pavićević, Milena Dergenc, Veljko Medin, Zagorka Radulović, Mišo Zenović, Jovo Kažanegra, Smilja Jeht, Nada Vuković i Ivo Goliš (ljubaznošću Nade Zec, rođ. Vuković)

Učesnici folklornog programa prilikom obilježavanja 100 godina reževičke škole, Reževići, 24. jun 1956. godine (ljubaznošću Spomen-doma „Reževići“)

Učesnici programa u kolu prilikom obilježavanja 100 godina reževičke škole,
Reževići, 24. jun 1956. godine:

Andelika Zenović, Stevo Pavićević, Milena Dergenc, Veljko Medin, Zagorka Radulović, Mišo Zenović,
Smilja Jeht, Jovo Kažanegra, Nada Vuković i Ivo Goliš (ljubaznošću Vukice Medin)

Paštovići u nošnji sredinom XX vijeka, nepoznata lokacija
(ljubaznošću porodice pok. Slavke Milutinović)

Paštrovići u nošnji nakon Drugog svjetskog rata, nepoznata lokacija
(ljubaznošću Narodnog muzeja Crne Gore)

Paštrovići u nošnji nakon Drugog svjetskog rata, nepoznata lokacija
(ljubaznošću Narodnog muzeja Crne Gore)

Andelika i Mišo Zenović u paštrovskoj nošnji na Cetinju sredinom XX vijeka
(ljubaznošću Spomen-doma „Reževići“)

Fotografisanje u paštrovskoj nošnji na Cetinju sredinom XX vijeka
gornji red (slijeva): Mišo Zenović, Veljko Medin, Marko Radović, ?, Ivo Goliš
donji red (slijeva): Andelika Zenović, Zlata Perazić, Dragica Perazić, Olga Vukotić, Smiljka Vukotić
(ljubaznošću Vukice Medin)

Jelena Piper u paštrovskoj nošnji sredinom XX vijeka, lokacija nepoznata
(ljubaznošću Saše Nedeljkovića)

Ljiljana Zenović u paštrovskoj nošnji za doček Koče Popovića, Petrovac na Moru,
1969. ili 1970. godina (ljubaznošću Ljiljane Zenović Krapović)

Branka Pavlović sa članicama folklornog društva „Stefan M. Ljubiša“
pri JU Spomen-domu „Crvena komuna“, Petrovac na Moru, 28. jun 1999. godine
(ljubaznošću Branke Pavlović)

Branka Pavlović sa članicama folklornog društva „Stefan M. Ljubiša“
pri JU Spomen-domu „Crvena komuna“, Drobni pijesak, 28. jun 1999. godine
(ljubaznošću Branke Pavlović)

Izdavač
Društvo za kulturni razvoj „Bauo“
Petrovac na Moru

Za izdavača
Dušan Medin

Autori izložbe
Dušan Medin
Ljiljana Gavrilović

Urednik
Dušan Medin

Lektura i korektura
Stanka Janković Pivljanin

Dizajn i tehničko uređenje
Mila Medin

Štampa
Pro File, Podgorica

Tiraž
200

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње
ISBN 978-9940-828-20-2
COBISS.CG-ID 32132356

